

A pedagógiai program kötelező tartalmi elemei nemzetiségi iskolákban, nemzetiségi alapfokú művészeti iskolákban és kollégiumokban (2024. február)

Rövidítések:

Nkt. - [Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény](#)

R. - [20/2012. \(VIII.31.\) EMMI rendelet](#)

	Jogszabályi hely	?
<p><i>A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.</i></p> <p><i>Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.</i></p> <p><i>Az oktatásért felelős miniszter által kiadott és közzétett irányelvet és alapprogramot alkalmazni kell az iskola pedagógiai programja elkészítésekor és végrehajtásakor.</i></p> <p><i>A többcélú köznevelési intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához óvodai pedagógiai programot, iskolai helyi tantervet, kollégiumi pedagógiai programot használ. Az általános művelődési központban működő nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programja része a nem köznevelési feladatot ellátó intézményegység tevékenységét is meghatározó pedagógiai-művelődési programnak. A pedagógiai-művelődési program biztosítja a köznevelési és a nem köznevelési közfeladatok egységes elvek szerinti megvalósítását.</i></p>	Nkt. 21. fejezet	
<p><i>Az intézmény pedagógiai programja legyen összhangban az alapító okiratban foglalt alapfeladatokkal és a hatályos működési engedéllyel, valamint teljeskörűen tartalmazza a jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeket.</i></p>		
<p><i>A pedagógiai program legalább egy példányát oly módon kell elhelyezni, hogy azt a szülők és a tanulók szabadon megtekinthessék.</i></p> <p><i>Az igazgató vagy az általa kijelölt pedagógus köteles a szülők, tanulók részére tájékoztatást adni a pedagógiai programról.</i></p> <p><i>Az SZMSZ-t, a házirendet, a pedagógiai programot és magán fenntartású nevelési-oktatási intézmény esetén a fenntartó szervezet</i></p>	R. 82.§	

	hatályos alapító vagy létesítő okiratát a nevelési-oktatási intézmény honlapján nyilvánosságra kell hozni.			
	A PP tartalmazza			
1.	a pedagógiai program hatályba lépésének szabályozását	Nkt. 26. § (1)		
2.	az intézményvezető aláírását			
	a fenntartó jóváhagyását			
3.	keltezését			
4.	a nevelőtestület képviselőjének aláírását vagy az elfogadásról szóló jegyzőkönyv meglétének tényét			
5.	amennyiben a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges			
6.	az iskolaszék aláírását vagy jegyzőkönyvi véleményét (ha van)	R. 122. § (9)		
7.	az intézményi tanács aláírását vagy jegyzőkönyvi véleményét (ha van)	R. 121. § (7)		
8.	a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül aa) az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,	R. 7. § (1)		
9.	ab) a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,			
10.	ac) az alapfokú művészeti iskola kivételével a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,			
11.	ad) a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,			
12.	ae) a pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,			
13.	af) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,			
14.	ag) a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét,			
15.	ah) a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit,			
16.	ai) a tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit és az alkalmassági vizsga szabályait, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményeit,			
17.	aj) az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét,			
18.	ak) az alapfokú művészeti iskola kivételével az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervet,			
19.	Az iskola pedagógiai programjának részeként, ha e törvény másként nem rendelkezik, az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. b) az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül ba) a választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését,		Nkt. 26. § (2) R. 7. § (1)	
20.	bb) a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon			

	felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát, kapcsolódó elveket,		
21.	bc) az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét,		
22.	bd) a Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait,		
23.	be) az alapfokú művészeti iskola és a kollégium kivételével a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját, ha azt nem az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezik meg,		
24.	bf) a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályait,		
25.	bg) középiskola esetén azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát,		
26.	bh) középiskola esetén az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit,		
27.	bi) a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit,		
28.	bj) a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,		
29.	bk) a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,		
30.	bm) az alapfokú művészeti iskola kivételével az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,		
31.	bn) a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,		
32.	bo) a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket,		
33.	bp) a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket,		
34.	bq) középiskola esetében a 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a Nat alapján,		
35.	d) amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és az Nkt.-ben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási programot.	R. 7. § (1)	
36.	az Nkt.-ban nevesített iskolák esetén az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályait, szükség esetén különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamisméltléssel	R. 7. § (3)	

37.	a nevelőtestület és az igazgató döntése alapján az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a témanapokat, témaheteket és a projektoktatást is.	R. 7. § (4)	
38.	az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendjét,	R. 7. § (5)	
39.	az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátait,		
40.	a tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit.		
41.	Ha az egységes iskola az általános iskola feladatai mellett a középfokú iskola feladatai közül legalább egyet ellát, meghatározza a tanuló részére a folyamatos továbbhaladás feltételeit, aminek tartalmi és szervezeti követelményeit pedagógiai programjában rögzíti. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell akkor is, ha a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola az – általános iskola és a középiskola feladatait ellátó – egységes iskola tagintézményeként működik.	R. 8. § (2)	
42.	alapfokú művészeti iskola esetén az Alapfokú művészetoktatás alapprogramja alapján elkészített vagy adaptált helyi tantervét	R. 9. §	
43.	a) az iskola nevelési programján belül az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszerét,		
44.	b) az iskola helyi tantervén belül		
45.	ba) az egyes tanszakok, ezen belül a tantárgyak általános fejlesztési követelményeit,		
46.	bb) a művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit és témaköreit.		
	kollégium esetén	R. 10. §	
47.	a) a kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló jogszabályban meghatározottaknak megfelelően a kollégiumi nevelés alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,		
48.	b) a tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elveit,		
49.	c) a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,		
50.	d) a tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elveit,		
51.	e) nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelése esetén a nemzetiség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatait,		
52.	f) a hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások tervét,		
53.	g) a kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszereit, eszközeit, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elveit,		
54.	h) a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységet,		
55.	i) a kollégium hagyományait és továbbfejlesztésének tervét,		
56.	j) az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formáit,		
57.	k) egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,		
58.	l) a nevelőtestület által szükségesnek tartott további kérdéseket		

59.	középfokú iskola esetén a felvételi rangsorolás során figyelembe vett különleges helyzet szabályozását	R. 40. § (3)	
60.	ha az intézmény szóbeli felvételi vizsgát szervez, az ezzel kapcsolatosan meghatározott követelményeket	R. 39. § (1)	
61.	ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette, az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén e tantárgy tanulásával kapcsolatos eljárásrendet	R. 74. § (6)	
62.	a második idegen nyelv oktatásának szabályozását	R. 137. § (2)	
63.	kétnyelvű nemzetiségi oktatás esetén az anyanyelv és irodalom mellett legalább három, a nemzetiség nyelvén tanított tárgy meghatározását.	R. 158. § (7) b)	
64.	Sport- és művészeti emelt szintű oktatás esetében az iskola pedagógiai programja szerint alkalmassági vizsga szervezhető általános iskolában is.	Nkt. 50.§ (5)	
65.	könyvtár -pedagógiai programot az iskolai könyvtár és a könyvtárostánár számára	R. 165. § (4) és 166. §	
66.	a hit- és erkölcs tan tantárgy értékelésének és minősítésének irányelveit	R. 182/B § (10)	
67.	sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot (Figyelemmel a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló jogszabályban foglaltakra. Hallássérült, enyhén értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló és a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló vonatkozásában)	R. 11. § (1) b)	
68.	Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi kérelmekről az intézmény pedagógiai programjában foglaltak szerint kell dönteni.	Nkt. 51. § (1)	
69.	A többcélú köznevelési intézményben általános iskolai tanulmányaikat befejező tanulók a pedagógiai programban meghatározottak alapján folytatják tanulmányaikat a megfelelő iskolatípus szerinti nevelés-oktatásban.	Nkt. 51. § (3)	
70.	(2) Ha a nemzetiséghez tartozó tanulók szülei nem a kezdő évfolyamra történő beiratkozás során kezdeményezik a nemzetiségi nyelv és a nemzetiségi népismeret tanítását, vagy osztályozó vizsgával nem teremthető meg a nemzetiségi nevelés-oktatás megszervezése az érintett tanuló számára, az iskola a választható tanórai foglalkozások időkerete terhére, a pedagógiai programban meghatározottak szerint legalább heti két órában megszervezi a felkészítést.	R. 158. §	

A nemzetiségi köznevelési intézmény pedagógiai programjában egyértelműen jelenjen meg a nemzetiségi jelleg és nyelvhasználat.

A kötelező elemeken belül hangsúlyosan jelenjenek meg azok a nemzetiségi jellegek, melyeket az [irányelvek](#) is tartalmaznak, különösen:

- a nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveinek nemzetiségi elemei,
- a nevelő-oktató munka pedagógiai céljainak nemzetiségi tartalmai,
- a nemzetiségi nevelésre vonatkozó tartalmak egyéb megjelenítése.

A helyi tantervben szenteljünk kiemelt figyelmet

- a nemzetiségi hon- és népismeretnek,
- a tankönyvválasztás nemzetiségi szempontjainak
- a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag kiválasztásának,
- a helyi jellegzetességeknek (nemzetiségi témájú projektnapok, témahetek, ünnepek)
- a nemzetiségi nyelvvel, kultúrával kapcsolatos vizsgáknak, versenyeknek.

Bár a pedagógiai programnak nem kötelező eleme, a törvényességi ellenőrzések tapasztalatai alapján javasoljuk, hogy szenteljenek egy külön fejezetet az intézmény német nemzetiségi arculatának, melyet két nyelven, magyarul és németül is készítsenek el.

Szintén nem jogszabályi kötelezettség, mégis fontos, hogy az intézmény rövid bemutatása, egy helyzetelemzés szerepeljen a pedagógiai program elején.

Felhívom a figyelmét, hogy ez a tájékoztatás, ill. felvilágosítás szakmai álláspontunkat tükrözi, amely nem minősül jogi iránymutatásnak, így ez egy esetleges jogvita esetén az eljáró bíróságot nem köti.